

83. ChatGPT, yabancı dil öğrencisinin güvenilir yapay zekâ sohbet arkadaşı mıdır?¹

Şule ÇINAR YAĞCI²

Tuğba AYDIN YILDIZ³

APA: Çınar Yağcı, Ş. & Aydın Yıldız, T. (2023). ChatGPT, yabancı dil öğrencisinin güvenilir yapay zekâ sohbet arkadaşı mıdır?. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (37), 1315-1333. DOI: 10.29000/rumelide.1407539.

Öz

Büyük dil modellerinden oluşan GPT-3 dil modelinin üzerine inşa edilen yapay zekâ sohbet robotu ChatGPT'nin kullanımı OpenAI tarafından 30 Kasım 2022 tarihinde başlatılmıştır. Bu sohbet robotu, insan benzeri konuşmalar yapabilen ve kullanıcıların sorduğu sorulara saniyeler içinde cevap verebilen yapay zekâ tabanlı bir yazılım uygulamasıdır. Bu amaçla, diyalog şeklinde kullanıcısıyla etkileşimini sürdüren metin tabanlı bir yapay zekâ sohbet robotu olan ChatGPT'ye İngilizce öğrenmek isteyen bir öğrenci tarafından İngilizce öğrenme süreciyle ilgili sorular sorulmuştur. ChatGPT'nin verdiği yanıtlar Grice'ın işbirliği ilkesinde yer alan nicelik, nitelik, bağıntı ve tutum kategorilerine göre incelenmiştir. Çünkü insan-insan etkileşimde sağlıklı bir iletişimin gerçekleşmesi için karşılıklı konuşmada nicelik, nitelik, bağıntı ve tutum kavramlarının özelliklerinin yer alması önemlidir. Buna ek olarak, karşılıklı konuşmalarda iletişimin devam etmesi için bilgilerin doğru, açık, net ve özellikle birbiriyle bağıntılı olması gerekmektedir (Grice, 1989). Sonuç olarak, ChatGPT'nin yanıtlarının doğru, sorulan soruyla bağlantılı, açık ve net olması nedeniyle, Grice'ın işbirliği ilkesinde yer alan nicelik, nitelik, bağıntı ve tutum kategorisine göre uygun cevaplar verdiği ve bu sebeple insan-sohbet robotu (ChatGPT) arasında sağlıklı bir etkileşim ortamının oluştuğu görülmüştür. Bu bağlamda, yapay zekâ sohbet robotları, kullanıcılarla belirli bir konuda etkileşime geçerek, doğal dilde akıllı yanıtlar veren bir bilgisayar programı veya yapay zekâ olarak düşünülürse (Abdul-Kader & Woods, 2015; Azwary, Indriani ve Nugrahadı, 2016), ChatGPT'nin İngilizce öğrenmek isteyen yabancı dil öğrencisinin güvenilir bir yapay zekâ sohbet arkadaşı olabileceği söylenebilir.

¹ Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Finansman: Bu araştırmaı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Telif Hakkı & Lisans: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Etik İzni: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu tarafından 01.02.2023 tarihli, 2023.02 sayılı kararla etik izni verilmiştir.

Kaynak: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Benzerlik Raporu: Alındı – Turnitin, Oran: %8

Etik Şikayeti: editor@rumelide.com

Makale Türü: Araştırma makalesi, **Makale Kayıt Tarihi:** 26.10.2023-**Kabul Tarihi:** 20.12.2023-**Yayın Tarihi:** 21.12.2023; **DOI:** 10.29000/rumelide.1407539

Hakem Değerlendirmesi: İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme

² Öğr. Gör., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Yabancı Diller Bölümü / Lecturer, Zonguldak Bülent Ecevit University, School of Foreign Languages, Department of Foreign Languages (Zonguldak, Türkiye), sule.yagci@beun.edu.tr, **ORCID ID:** 0000-0003-4456-3174, **ROR ID:** https://ror.org/01dvabv26, **ISNI:** 0000 0001 2033 6079, **Crossreff Funder ID:** 501100006002

³ Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, İngiliz Dili Eğitimi / Dr., Zonguldak Bülent Ecevit University, Ereğli Faculty of Education, Department of Foreign Languages Education, English Language Teaching (Zonguldak, Türkiye), tugbaaydinyildiz5@gmail.com, **ORCID ID:** 0000-0001-5248-2484, **ROR ID:** https://ror.org/01dvabv26, **ISNI:** 0000 0001 2033 6079, **Crossreff Funder ID:** 501100006002

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

Anahtar Kelimeler: ChatGPT, yabancı dil öğretimi/öğrenimi, sohbet arkadaşı, Grice, işbirliği ilkesi.

Is ChatGPT the foreign language student's trusted artificial intelligence chat buddy? ⁴

Abstract

The use of ChatGPT, an artificial intelligence chatbot built on the GPT-3 language model consisting of large language models, was launched by OpenAI on November 30, 2022. This chatbot is an artificial intelligence-based software application that can have human-like conversations and answer questions asked by users within seconds. For this purpose, ChatGPT, a text-based artificial intelligence chatbot that interacts with its user in the form of a dialog, was asked questions about the English learning process by a student who wants to learn English. The answers given by ChatGPT were analyzed according to the categories of quantity, quality, relevance and attitude in Grice's cooperation principle. This is because it is important to include the features of quantity, quality, relevance and attitude concepts in mutual conversation for a healthy communication to take place in human-human interaction. In addition, in order for communication to continue in conversations, information should be accurate, clear, precise and especially relevant (Grice, 1989). As a result, it was seen that ChatGPT's answers were correct, related to the question asked, clear and precise, and that it gave appropriate answers according to the categories of quantity, quality, relevance and attitude in Grice's cooperation principle, and therefore a healthy interaction environment was formed between human and chatbot (ChatGPT). In this context, if artificial intelligence chatbots are considered as a computer program or artificial intelligence that interacts with users on a specific topic and gives intelligent responses in natural language (Abdul-Kader & Woods, 2015; Azwary, Indriani, & Nugrahadi, 2016), it can be said that ChatGPT can be a reliable artificial intelligence chat buddy for foreign language learners who want to learn English.

Keywords: ChatGPT, foreign language teaching/learning, chat buddy, Grice, cooperation principle

1. Giriş

Günümüzde yapay zekâ teknolojisinin gelişmesiyle birlikte yapay zekâ sohbet robotları yabancı dil öğretimi ve öğreniminde etkili bir öğretme/öğrenme materyali hâline geldiği söylenebilir. Literatüre bakıldığında birçok tanım bulunmaktadır. Bunlardan bir kaçısı şu şekildedir; yapay zekâ sohbet robotları (Artificial Intelligence Chatbots), yazılı ve sözlü bir biçimde insan benzeri bir iletişimi teşvik etmek için geliştirilmiş bilgisayar programlarıdır ve bu sohbet robotları daha önce gerçekleştirilen konuşmalardan bilgi ve algılarını güncellemektedir (Haristiani, 2019). Aynı zamanda, kullanıcılar tarafından sorulan

⁴ It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation process of this study and all the studies utilised are indicated in the bibliography.

Conflict of Interest: No conflict of interest is declared.

Funding: No external funding was used to support this research.

Copyright & Licence: The authors own the copyright of their work published in the journal and their work is published under the CC BY-NC 4.0 licence.

Ethics Statement: Ethical permission was granted by Yıldız Technical University Social and Human Sciences Research Ethics Committee with the decision dated 01.02.2023 and numbered 2023,02.

Source: It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation of this study and all the studies used are stated in the bibliography.

Similarity Report: Received - Turnitin, Rate: 8

Ethics Complaint: editor@rumelide.com

Article Type: Research article, Article Registration Date: 26.10.2023-Acceptance Date: 20.12.2023-Publication Date: 21.12.2023; DOI: 10.29000/rumelide.1407539

Peer Review: Two External Referees / Double Blind

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

sorular, sohbet robotlarını daha verimli bir şekilde cevap vermeleri hususunda eğitmektedir. Bu manada, yapay zekâ sohbet robotları, kullanıcılarla belirli bir konuda etkileşime geçerek doğal dilde akıllı yanıtlar veren bir bilgisayar programı şeklinde tanımlanabilir (Abdul-Kader ve Woods, 2015; Azwary, Indriani ve Nugrahadi, 2016). Yapay zekâ tabanlı bu sohbet robotlarına kullanıcılar sorular sorarak anlık etkileşime geçebilirler. Sohbet robotları ile yapılan konuşmalar, metin veya ses yoluyla gerçekleştirilebilir (Shevat, 2017). Böylece, sohbet robotları kullanıcılarla insan benzeri bir şekilde etkileşim kurabilmekte ve herhangi bir konuda kullanıcılarına yardımcı olabilmektedirler.

Yapay zekâ sohbet robotlarının yabancı dil öğretimi ve öğrenimi üzerine katkısının birçok deneysel çalışmalar ışığında doğrulandığı görülmektedir. Wang ve Petrina (2013), yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerden, bir sohbet robotu olan Lucy ile iletişim kurmalarını istemiştir. Öğrencilerin İngilizce kelime bilgisi, dil bilgisi ve cümle yapılarını öğrenmeleri amacıyla Lucy ile etkileşim içinde olmaları gerekmektedir. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin İngilizce dil bilgisi ve kelimeleri öğrendikleri sonucuna ulaşılmış ve aynı zamanda sohbet robotlarının gerçekçi öğrenme ortamı sunduğu saptanmıştır. Buna ek olarak, öğrencilerin kendi öğrenme hızlarında sohbet robotu ile iletişim kurdukları tespit edilmiştir.

Hong, Huang, Hsu ve Shen (2016), yaptıkları çalışmada Tayvan'da İngilizce öğretiminin ilköğretim düzeyinde robot destekli öğretim materyallerinin İngilizce öğrenmeye etkisini nicel ve nitel çalışmalar bağlamında incelemiştir. Elde ettikleri bulgulara göre, İngilizce dinleme ve okuma becerilerinin gelişimi açısından deney grubunda yer alan öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilerden daha iyi performans gösterdikleri ve deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerine göre daha fazla öğrenme motivasyonuna sahip oldukları tespit edilmiştir. Böylece robot destekli yabancı dil öğretme ve öğrenme materyallerinin daha iyi öğrenme ortamı sağladıkları söylenebilir.

Kim, Cha ve Kim (2019), dil öğrenimi açısından sohbet robotlarının iletişim becerilerini, öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını ve öğrenmeye karşı ilgilerini arttırdığını ortaya koymuşlardır. Bu sebeple sohbet robotlarının yabancı dil edinim sürecini zenginleştirdiği ifade edilebilir. Sonuç olarak, yabancı dil öğrenenlerin iletişimsel becerilerini arttırmalarında fırsatlar sunacağına altı çizilmiş ve yabancı dil öğretiminde sohbet robotlarının geliştirilmesine yönelik daha fazla çalışma yapılması önerilmiştir.

Yukarıda verilen bilgiler ışığında yabancı dil öğretimi ve öğreniminde yapay zekâ sohbet robotlarının önemli bir rolü olduğu aşikârdır. Bu bağlamda 30 Kasım 2022'de OpenAI tarafından geliştirilen, yeni yapay zekâ sohbet robotlarından biri olan ChatGPT'nin yabancı dil öğrenim sürecinde güvenilir sohbet arkadaşı olma durumu (yanıtlarının doğruluğunun ve uygunluğunun değerlendirilmesi) ilgili literatür bağlamında tartışılacaktır. Çünkü ChatGPT'nin zaman zaman yanlış ve yanıltıcı bilgiler ürettiği, bu sebeple ChatGPT sohbet robotunu iyileştirmek ve daha güvenli hâle getirmek için kullanıcılardan geri bildirim almayı amaçladıkları görülmektedir (<https://chat.openai.com/chat>, 2023). Yanlış ve yanıltıcı bilgiler vermesi konusu literatürde (Alkaissi ve McFarlane, 2023; King ve ChatGPT; Lee, 2023; Lin, 2023; Rudolph, Tan ve Tan, 2023; Stokel-Walker ve Van Noorden, 2023) çeşitli açılardan ele alınmıştır. Bununla beraber, yapay zekâ sohbet robotlarının tüm İngilizce beceri seviyelerinde faydalı olup olmadığı ile ilgili tartışmalar mevcuttur; zira bazı araştırmacılar sohbet robotlarının yabancı dil öğrenmeye yeni başlayan öğrenciler için etkili olmadığını savunmakta, diğerleri ise hangi seviyede olursa olsun öğrencilerin bu sohbet robotlarından faydalanabileceklerini belirtmişlerdir (Kim, 2016).

Yukarıda verilen bilgiler ışığında, bu çalışmanın amacı; İngilizce öğrenmek isteyen bir öğrencinin öz düzenlemeli öğrenme bağlamında, ChatGPT yapay zekâ sohbet robotuna sorduğu soruların yanıtlarının doğruluğunu ve uygunluğunu Grice'ın işbirliği bağlamında değerlendirmek ve ChatGPT'nin yabancı dil öğreniminde kullandığı dil açısından güvenilir bir sohbet arkadaşı olup olmadığını incelemektir.

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

2. ChatGPT nasıl ortaya çıkmıştır?

OpenAI, insanlığa faydalı olması için “dost yapay zekâyı” (friendly Artificial Intelligence) teşvik etmeyi ve geliştirmeyi amaçlayan ve bu çerçevede araştırmalar gerçekleştiren bir yapay zekâ araştırma laboratuvarıdır (OpenAI, 2015). İnsanların hayatını kolaylaştırabilecek ve onlara gündelik hayatta fayda sağlayabilecek bir “yapay zekâ dost” oluşturulmaya çalışılmıştır. OpenAI sürücüsüz arabalardan kişiselleştirilmiş tıbbâ kadar farklı alanlarında yapay zekâ uygulamalarının olduğunu aktarmakta ve bu uygulamaların dünyayı daha iyi bir konuma getireceğini ifade etmektedir. Bu bağlamda yapay zekânın harika imkânlar sunduğunun altını çizmektedirler (Markoff, 2015).

OpenAI tarafından ilk kez 2018 yılında ChatGPT'nin temeli olan GPT (Generative Pretrained Transformer) modeli geliştirilmiş ve bu model, derin öğrenme bağlamında internetten elde edilen çok miktarda metin verisi üzerinde eğitilmiştir. İnsanların yazdıkları metinlere benzer hatta insanların ürettikleri metinler ile kıyaslandığında hemen hemen ayırt edilemeyecek metinler üretebildiği gözlemlenmiştir. Böylece GPT modelinin ilk sürümünde harika bir başarı elde edilmiştir. Sonraki çalışmalarda, GPT'ye göre daha gelişmiş bir model olan GPT-2 oluşturulmuş; ama modelin uygunsuz kullanılabilmesi sebebiyle GPT-2'nin tam sürümü halka sunulmamıştır (Mhlanga, 2023). OpenAI, 2020'de, doğal dil işleme özelliği ile farklı eylemler gerçekleştirebilen ve en gelişmiş dil modeli olan GPT-3 dil modelini sunmuştur. GPT-3'ün gerçekleştirebildiği bu eylemlerden bazıları "özetleme, çeviri, dil bilgisi düzeltme, soru yanıtlama ve e-posta oluşturma" şeklinde ifade edilebilir (Floridi ve Chiriatti, 2020). Yüz milyarlarca kelimeyle eğitildiğinin altı çizilen (45 terabayt metin; Cooper, 2021) ve şimdiye kadar oluşturulmuş en gelişmiş dil modeli (Heaven, 2020) olan GPT-3, deneme, öykü, şiir gibi metinler oluşturmak için derin öğrenmeden yararlanmaktadır. Buna ek olarak, bilgisayar kodu oluşturabilmekte, görüntüleri otomatik tamamlayabilmekte, diller arasında çeviri ve hesaplamalar yapabilmektedir (Grossman, 2020).

OpenAI, 30 Kasım 2022 tarihinde, geri bildirim almak ve ChatGPT'nin güçlü ve zayıf yönlerini bilmek için deneme sürümünü ücretsiz olarak başlatmıştır (OpenAI, 2022; Hao, 2022; Jin ve Kruppa, 2023). Bu sohbet robotu insan benzeri konuşmalar yapabilen diğer bir deyişle kullanıcıların sorularına saniyeler içinde cevap verebilen ve yapay zekâ tabanlı bir yazılım uygulamasıdır. ChatGPT, ilk tanıtımından sadece beş gün sonra bir milyon kullanıcıya ulaşmıştır (Murati, 2022). Yapay zekâ tabanlı bir sohbet robotu ile karşılıklı konuşmak, ona sorular sormak ve saniyeler içinde cevapları almak kullanıcıların dikkatini çekmiştir. ChatGPT, farklı bilgi alanlarında açıklayıcı yanıtlar vermesi sebebiyle kısa bir sürede büyük bir ilgi uyandırmıştır (Rudolph, vd., 2023). Yapay zekâ sohbet robotu kullanıcılarına farklı bir deneyim ortamı sağlamıştır. İlk defa bu kadar güçlü bir yapay zekâ destekli sohbet robotu, hem ücretsiz hem de kullanımı kolay bir web ara yüzü ile halkın kullanımına sunulmuştur (Roose, 2022).

Kullanıcılar için kolay bir kullanım ara yüzüne sahip olsa da, o bir web tarama aracı değildir çünkü ChatGPT, sorulan soruların cevapları için internet sitelerini taramaz. Onun bilgisi 2021 yılından önce öğrendiği bilgiler ile sınırlıdır (OpenAI, 2023) ve bu bir dezavantaj olarak görülebilir (Vincent, 2022).

İngilizce öğrenmek isteyen öğrencinin ChatGPT sohbet robotuna sorduğu soruların yanıtlarının doğruluğu ve uygunluğunu Grice'in işbirliği bağlamında değerlendirmek ve ChatGPT'nin yabancı dil öğreniminde kullandığı dil açısından güvenilir bir sohbet arkadaşı olup olmadığını incelemek amacıyla yola çıkan bu çalışmaya, literatür bölümündeki diğer çalışmaların yöntemleri ve sonuçları ışık tutacaktır.

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

2.1. Literatür

Rudolph vd. (2023), yaptıkları çalışmada yapay zekâ sohbet robotu olan ChatGPT'nin kapasitesini araştırmak için, "Ortalama, standart sapma ve z-puanlarını açıklayın" şeklinde matematik formülleri ile ilgili soru sormuşlardır. 60 saniye içinde istatistiksel kavramları açık ve mantıklı bir şekilde açıkladığı tespit edilmiş, hatta ChatGPT'nin bu konuyla ilgili kısa matematiksel örnek dahi verdiğini aktarılmıştır. Bununla birlikte, araştırmacılar, ChatGBT'nin sınırlı kelime karakterleri içerdiğini, örneğin diyagram çizme (histogram, dağılım grafiğı) gibi işlemleri yapamadığını ve bazen de ağ hatası verdiğini belirtmektedirler. Rudolph vd. (2023), aynı çalışmada ChatGPT'nin eleştirel ve analitik bir makale yazıp yazamayacağını araştırmak için ChatGPT'den 2000 kelimelik bir makale ve 20 metin içi alıntı ve referans göstermesini istemişlerdir. Lakin araştırmacılar tarafından soru sorulduktan sonra ChatGPT bir ağ hatası uyarısı vermiştir. Araştırmacıların birkaç denemesinden sonra 500 kelimelik bir makale ve beş metin sonu referans üretmiştir. ChatGPT makaleyi 120 saniye içinde oluşturmuştur lakin makalenin içeriğı akademik bir makale olarak değerlendirildiğinde genişlik ve derinlikten uzak sıradan bir Google aramasında karşımıza çıkabilecek, bilimsel özellik taşımayan bir metin olarak tanımlanmıştır. Ayrıca metin içi ve metin sonu referanslarını da yanlış/sahte verdiği tespit edilmiştir. Bu araştırmaların sonucu olarak, ChatGPT'nin kavramsal açıklamalar ve uygulamalar sağlamada faydalı olabileceğı fakat üst düzey düşünme (eleştirel, analitik düşünme) gerektiren metin ve içerik üretmede mükemmel olmadığını tespit etmişlerdir.

King ve ChatGPT (2023) tarafından ele alınan "A conversation on artificial intelligence, chatbots, and plagiarism in higher education" (Türkçesi: Yüksek Öğretimde Yapay Zekâ, Chatbotlar ve İntihal Üzerine Bir Söyleşi) başlıklı çalışma insan-yapay zekâ sohbet robotu ChatGPT konuşmasını içermektedir. Birinci yazar (King), ChatGB' ye yapay zekâ, chatbotlar ve intihal ile ilgili sorular yöneltmiş ve ChatGPT'nin verdiği yanıtlara hiç düzenlemeden olduğu gibi çalışmada yer vermiştir. Aynı zamanda, yapay zekâ ve intihal hakkında bir referans listesi oluşturması istenmiş ve ChatGPT bu listeyi oluşturmuştur. Fakat daha önce tespit edildiğı gibi, ChatGPT'nin oluşturduğu referanslar gerçek olmayan ve ChatGPT tarafından üretilen sahte referanslar olduğu tespit edilmiştir.

Jiao vd.'nin (2023), "Is ChatGPT A Good Translator? A Preliminary Study" (Türkçesi: ChatGPT iyi bir çevirmen midir? Bir Ön çalışma) başlıklı çalışmalarında ChatGPT'yi çeviri dinamikleri ve çok dilli çeviri yapabilme açısından incelemişlerdir. Sonuç olarak, ChatGPT'nin Avrupa dilleri (İngilizce, Almanca ve Fransızca) çeviri uygulamalarında, Google Translate ve DeepL Translate makine çevirileri ile rekabet edecek kadar iyi olduğunu fakat Uzakdoğı dili olan Çinceyi çevirmede ise yeterlilik gösteremediğini tespit edilmiştir.

Zhai (2022), "ChatGPT User Experience: Implications for Education" (Türkçesi: ChatGPT kullanıcı deneyimi: eğitim için izlenimler) başlıklı çalışmasında, ChatGPT'den eğitim alanında yapay zekâ ile ilgili bir akademik makale yazmasını istemiştir. Yapay zekânın eğitimde kullanımı ile ilgili bir dizi sorular sormuştur ve bu pilot uygulama sonucunda araştırmacı, ChatGPT'nin tutarlı, (kısmen) doğru, bilgilendirici ve sistematik bir makale yazılmasında yol gösterici olduğunun altını çizmiştir. ChatGPT tarafından oluşturulan makalenin son derece verimli ve öğrencilerin yapay zekâ araçlarını gerçek dünya problemlerini çözmeleri bağlamında kullanabilmelerinin önemli olduğu belirtilmektedir.

Susnjak (2022), ChatGPT'nin üst düzey bilişsel görevleri gerçekleştirme ve insanın yazdığı metinden ayırt edilemeyen metin üretebilme yeteneğini incelemiştir. Elde edilen veriler ışığında, ChatGPT'nin eleştirel düşünme becerilerine sahip olduğu, mantıklı ve gerçekçi metinler üretebildiğı tespit edilmiştir. Aynı zamanda, ChatGPT'nin çevirim içi sınavlar için potansiyel bir tehdit oluşturabileceğinin ve sözlü sınavlar yapmanın, bu duruma bir çözüm olabileceğinin altı çizilmiştir. Çalışmanın sonuçlarına uygun

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

olarak verilen öneriler arasında; i) eğitimcilerin ve eğitim kurumlarının ChatGPT'nin kopya çekmek için kullanılabilmesinin farkında olmaları, ii) çevirim içi sınavların adil olması için önlemlerin alınması gerektiği bulunmaktadır.

2.2. Grice'nin İşbirliği İlkeleri

Edimbilim, dil kullanımının bağlam içinde incelenmesi fikrine dayanmakta (Coşar ve Usta, 2016), konuşmanın altında yatan mantığı incelemekte, diğer bir deyişle bağlam içinde gerçekleşen konuşmanın anlamını irdelemektedir. Bu kurama göre konuşma, hem kişisel hem de toplumsal bir eylemdir (Grice, 1975). Grice, konuşmacılar arasında karşılıklı anlaşmanın sağlanması için, konuşan ve dinleyenin bazı ilkeleri takip etmesi gerektiğini savunur (Grice, 1989). İnsan, işbirlikçi bağlamda hem toplumdaki diğer bireylere düşüncelerini aktarmalı/anlatmalı hem de toplumdaki insanların düşüncelerini anlamalıdır. Anlamak ve anlaşılma için konuşan ve dinleyen arasında karşılıklı bir işbirliği söz konusudur. Grice, konuşmacıların bir konuşmada amacına ve hedeflerine doğru bir şekilde ulaşması için Edimbilim kuramına dayanan işbirliği ilkesini önermiştir. Grice (1975) işbirliği ilkesini şöyle tanımlamaktadır: "Söyleyeceğinizi, konuşmanın amacı ve yönü doğrultusunda, gereken zamanda ve gerektiği kadar söyleyiniz". Bu ilke, konuşmacı ve dinleyicinin bir konuşmada uygun davranışlar sergilemesini gerektirir. Konuşma, kopuk ve bağlantısız sözlerden oluşursa, anlaşma sağlanamaz. Konuşma, ortak bir hedefe yönelik olarak konuşmacılar tarafından yapılır. Bu ortaklık bozulursa, anlaşmazlık kaçınılmazdır (Grice, 1967).

Bir diyalog içinde, ortak bir amaç etrafında konuşan ve dinleyen arasında karşılıklı bir işbirliği olması, diğer bir deyişle konuşmacıların iletişimi gerçekleştirebilmeleri için uyması gereken kuralların olması gerekir; bu karşılıklı etkileşimin gerçekleşmesi için bir ön koşuldur (Grice, 1989). İşbirliği ilkesi, konuşma kurallarını nicelik, nitelik, bağıntı ve tutum olarak dört bölüme ayırır ve bunlar konuşmacı ve dinleyicinin göz önünde bulundurması gereken ilkelerdir. Grice'in kuramındaki ilkeler, iletişimin daha anlaşılır, etkili, düzgün ve iletişimsel olmasına katkıda bulunur (İmer vd., 2011). Bu ilkeler, kuralcı ve yaptırımcı olmayıp, akılcı bir çerçevede dilin düzenleyici ilkelerini tanımlar. Dilbilimcilere, dil kullanımını analiz etme fırsatı verir. Konuşurken, ifade ederken veya sohbet ederken, iletişimdeki kişilerin ortak amacı anlaşılmasıdır. Bu ilkeler, kural değil, insan davranışını yönlendiren faktörlerdir (Turan, 2013: 98). İnsan-sohbet robotu etkileşimi hizmetindeki başarısızlığın ana nedeni olarak, sohbet robotlarının sözlü iletişiminde önemli bir ilke olan işbirliği ilkesini ihlal etmeleri görülmektedir (Grice, 1975; Sheehan vd., 2020).

Sonuç olarak, konuşan ve dinleyen, karşılıklı konuşmada ortak amaçların gerçekleşmesi niyetiyle işbirliği yapmaktadır. Bu sebeple karşılıklı etkileşimde işbirliği ilkesi söz konusudur ve Grice bu işbirliği ilkesinin nicelik, nitelik, bağıntı ve tutum olmak üzere dört kategoriden oluştuğunu aktarmaktadır:

Nicelik (Quantity): Karşılıklı iletişimde bilgi ne az ne de çok olmalıdır. Gerektiği kadar bilgi aktarımı yapılmalı gereğinden fazla bilgi verilmemelidir. "Araba tamiri yapan bir kişi, yardımcıdan dört vida istediye yardımcı ona iki veya altı değil, dört vida vermelidir. Bu, nicelik ilkesine uygun hareket etmektir" (Grice, 1989: 309).

Nitelik (Quality): İletişim bağlamında doğru bilginin aktarılması diğer bir deyişle yanlış olduğu bilinen herhangi bir bilginin paylaşılması gerekir. "Kek yapan bir kişi yardım bekliyorsa yardımcı ona tuz değil şeker vermeli, kaşık isterse hileli plastik bir kaşık sunmamalıdır. Bu nitelik ilkesine uymaktır." (Grice, 1989: 309).

Bağıntı (Relation): Karşılıklı iletişimde konuşmacıların bağlama diğer bir deyişle konuşulan konuyla ilgili uygun cümle ve ifadeleri kullanması gerekir. "Yardımcının katkısı uygun olmalı, kek malzemeleri karıştırarak birine tarif kitabı vermemelidir. Bu bağlantı ilkesine göre davranmaktır." (Grice, 1989: 309).

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

Tutum (Manner): Alıcı ve gönderici karşılıklı etkileşimde açık, kısa ve öz konuşmalı; belirsiz anlatımlardan kaçınmalı ve sözü fazla uzatmamalıdır. “Yardımcı, hangi konuda yardım edeceğini açık ve net biçimde ifade etmelidir. Bu, tutum ilkesine göre davranmaktır.”(Grice, 1989: 309).

Coşar ve Usta (2016), Nasreddin Hoca fıkralarını Grice'in işbirliği ilkeleriyle incelemiştir. Bu ilkelerin, konuşmada uyulması gereken kurallar olduğunun altını çizmişlerdir. Çünkü Nasreddin Hoca fıkralarında, bu ilkelerin ihlal edilerek mizah yaratıldığı görülmektedir. Nasreddin Hoca, karşısındakine beklenmedik yanıtlar vererek mizah dili oluşturmaktadır. Grice'in işbirliği ilkelerinin ihlal edilmesi ile karşılıklı iletişim gerçekleşmemekte ve bunun sonucu olarak da komik bir durum yaşanmaktadır.

Şanal (2018), İrlanda edebiyatındaki hicivli oyun metinlerini söz - eylem kuramı ve işbirliği ilkesi çerçevesinde analiz etmiştir. Tiyatro yazarların, işbirliği ilkesi kurallarını ihlal ederek hiciv yaptıklarını ortaya koymuştur.

İlhan (2019), Dede Korkut Hikâyelerindeki on iki metni Grice'in işbirliği ilkeleri bağlamında incelemiştir. İlhan'a göre, Oğuzlar, Grice'in ilkelerini bilmeden de bu ilkeleri uygulamışlar ve doğru, bağlantılı, açık ve net bilgiler vererek iletişimi sağlamışlardır.

3. Çalışmanın Amacı

Hem ChatGPT hem de Grice'in işbirliği ilkesi ile ilgili çalışmalar incelendiğinde ChatGPT'nin yanıtlarının Grice'in işbirliği ilkeleri doğrultusunda araştırılmadığı görülmektedir. Alandaki bu boşluğun giderilmesi ve ChatGPT'nin yanıtlarının bu bağlamda incelenmesi literatüre katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Buna ek olarak, ChatGPT sohbet robotunun doğru ve uygun bilgiler aktarması ile ilgili kesin yargıya ulaşmak için ChatGPT ile ilgili akademik çalışmaların artarak çoğalması ve devam etmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu sebeple, bu çalışmanın amacı; İngilizce öğrenmek isteyen bir öğrencinin öz düzenlemeli öğrenme bağlamında, ChatGPT sohbet robotuna sorduğu soruların yanıtlarının doğruluğunu ve uygunluğunu Grice'in işbirliği bağlamında değerlendirmek ve ChatGPT'nin yabancı dil öğreniminde kullandığı dil açısından güvenilir bir sohbet arkadaşı olup olmadığını incelemektir.

4. Yöntem

Bu bölümde, araştırma modeli, veri toplama araçları ve verilerin analizi başlıkları altında bilgiler detaylı bir şekilde gösterilmektedir.

4.1. Araştırmanın Modeli

İngilizce öğrenmek isteyen bir öğrencinin öz düzenlemeli öğrenme bağlamında yabancı dil öğrenme süreci ile ilgili sorduğu sorulara yönelik ChatGPT'nin verdiği yanıtları Grice'in işbirliği ilkesi bağlamında değerlendirmeyi amaçlayan bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analiz yönteminin yararlanılmıştır. Araştırılan olay ve olgular ile ilgili belgeler doküman analizi ile sistematik bir şekilde incelenmekte (Merriam, 2013; Yıldırım & Şimşek, 2013), araştırılan olay ve olgular ile ilgili belgeler ise sesli, yazılı ve görsel kayıtlar gibi farklı biçimlerde olabilmektedir (Karataş, 2015). Bir araştırmacı tarafından incelenecek dokümanlar, farklı araştırmacılar tarafından farklı şekillerde tanımlanmaktadır.

Bryman (2012) ve Merriam (2009) dokümanları, kamuya ait herkesin görebileceği dokümanlar (örneğin, doğum-ölüm-evlilik kayıtları, öğretim programları, nüfus sayım istatistikleri, vb.) ve kişisel dokümanlar (günlük, mektup, otobiyografi, koleksiyonlar, vb.) şeklinde sınıflarken, bazı araştırmacılar (Bogdan & Biklen, 2007; Bryman, 2012) incelenecek dokümanları popüler kültür dokümanları (sosyal medya, radyo, gazete, çizgi filmler) ve görsel dokümanlar (film, video, fotoğraf) şeklinde farklı bir kategorilere ayırmışlardır (Sak, Şahin Sak, Öneren Şendil ve Nas, 2021). Ayrıca, internet ortamında oluşturulan çevirim içi kaynakların doküman analizi bağlamında veri olarak kullanılabilmesi (Bryman, 2012; Merriam, 2009) belirtilmektedir. Seyidoğlu (2016), internet siteleri, elektronik posta ve elektronik

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

kaynaklar, sosyal medya platformları, sohbet odalarındaki görüşmeler ve buna ek olarak teknoloji tabanlı iletişim araçlarından üretilen bilgi ve belgeler incelenecek veri kaynağı olarak iddia etmiştir. Bu bağlamda, öğrencinin İngilizce öğrenme süreciyle ilgili yol gösterici olabilmesi ve kendi yabancı dil öğrenme sürecini kolaylaştırabilmesi amacıyla sorduğu sorulara ChatGPT'nin verdiği yanıtların incelenmesinde bağımsız bir araştırma yöntemi (Ahmed, 2010; Bowen, 2009; Cassell & Symon, 2004; Özkan, 2020; Wach & Ward, 2013, akt. Sak vd., 2021) olarak doküman analizine başvurulmuştur. Bu doğrultuda, Merriam (2009), doküman analizinin aşamalarını sırasıyla şu şekilde aktarmaktadır: (1) Uygun doküman(lar)a ulaşma, (2) dokümanların orijinal olup olmadığını kontrol etme, (3) sistemli ve düzenli bir şekilde tema ve kodlama oluşturma ve (4) veri analizi yapma (içerik analizi yapma).

4.2. Uygulama Öncesi

Araştırmacılar tarafından uygulama öncesi, iki uzman eşliğinde ChatGPT'ye Türkçe sorular sorulmuş ve ChatGPT'nin Türkçe sorulara dil bilgisi ve bağlama uygun cevaplar verebileceği öngörülmüştür. Bu amaçla araştırmacılar, gerçek uygulamada soruların Türkçe sorulmasının İngilizce bilmeyen A.0 (giriş seviyesi) İngilizce dil beceri düzeyine sahip bir Türk öğrenci açısından uygun olacağı düşünülmüştür. İngilizce öğrenmek isteyen öğrencinin, ChatGPT'den gelen yanıtları anlayabilmesi ve bu yanıtlara göre kendi İngilizce öğrenme sürecini başlatabilmesi önemlidir. Bu sebeple ChatGPT'ye sorular öğrencinin anadili olan Türkçe dilinde sorulmuştur.

4.3. Verilerin Toplanması

Araştırmacılar, verileri toplamak için İngilizce öğrenmek isteyen Türk öğrencinin yapay zekâ sohbet robotu olan ChatGPT'ye yabancı dil öğrenme süreciyle ilgili sorular sormasına ilişkin literatürü taradıktan sonra, ilk olarak ChatGPT'ye "Merhaba, ChatGPT, ben Türk'üm, İngilizce öğrenmek istiyorum, bana nasıl yardımcı olabilirsin?" sorusunun sorulması uygun görülmüştür. Bu soru 2 alan uzmanına gönderilmiş, çalışmanın amacı açıklanmış ve uzmanlar bu sorunun ChatGPT'ye sorulmasının uygun olacağını belirtmişlerdir. Buna ek olarak ChatGPT ile doğal dil ortamında karşılıklı iletişim ve etkileşimin devam etmesi için ondan gelen cevaplara göre araştırmacılar tarafından sorular oluşturulmuştur. Sorular aynı zamanda doğal konuşma dilinin akışına dikkat edilerek sorulmuştur. Örneğin, verdiği yanıtlar için ChatGPT'ye teşekkür edilmiş, verdiği yanıtlar çerçevesinde merak edilen durumlar soru şeklinde tekrar ChatGPT'ye sorulmuştur. İnsan-robot arası iletişim ve etkileşim insan-insan arasında gerçekleşen doğal konuşma bağlamında olduğu gibi ele alınmaya çalışılmıştır. İngilizce öğrenmek isteyen bir öğrenci ve yapay zekâ sohbet robotu ChatGPT arasındaki etkileşim bağlamında öğrencinin İngilizce öğrenme süreciyle ilgili sorduğu sorular şunlardır:

1. Merhaba, ChatGPT, ben Türk'üm, İngilizce öğrenmek istiyorum, bana nasıl yardımcı olabilirsin?
2. ChatGPT, verdiğin cevaplar için çok teşekkür ederim. Peki, "İngilizce öğrenme uygulamalarını kullanın" diyorsun, bu İngilizce öğrenme uygulamaları nelerdir?
3. Bana "İngilizce dilindeki temel kelimeleri ve dil bilgisi kurallarını öğren" diyorsun, peki İngilizce A1 dil bilgisi konuları ve kuralları nelerdir?
4. Harika, çok teşekkür ederim. Peki, benim için bir İngilizce ders çalışma programı hazırlar mısın? İngilizceye günde sadece 1 saat ayırabilirim. Senden her gün 1 saat olacak şekilde İngilizce ders programı hazırlamanı istiyorum. Bunu benim için yapar mısın?

4.4. Verilerin Analizi

Araştırmada Türk öğrencinin, İngilizce öğrenme süreciyle ilgili yol gösterici olabilmesi ve öğrenme sürecini kolaylaştırabilmesi için sorduğu sorulara ChatGPT'nin verdiği yanıtlar Grice'ın işbirliği ilkesinde yer alan "nicelik, nitelik, bağıntı ve tutum" ilkelerine göre analiz edilmiştir. Bu amaçla, Grice'ın işbirliği ilkeleri bağlamında yapay zekâ sohbet robotu olan ChatGPT'den alınan cevaplar doğruluk ve

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

uygunluk bakımından incelenmiş ve yabancı dil öğrencisi ile yapay zekâ sohbet robotu arasındaki karşılıklı iletişim değerlendirilmiştir. ChatGPT'nin güvenilir bir yapay zekâ sohbet arkadaşı olup olmayacağı ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Analiz sürecinden önce araştırmacılar öncelikle Grice'in işbirliği ilkeleri ile ilgili yapılmış çalışmaları (Coşar ve Usta, 2016; İlhan, 2019; Şanal, 2018) incelemişler ve Grice'in işbirliği ilkeleri hakkında bilgi sahibi olmuşlardır. Araştırmacılar, ChatGPT'nin verdiği cevapları önce bireysel olarak incelemişlerdir. Sonra hangi cevapların nicelik, nitelik, bağıntı ve tutum kategorisinde yer aldığı tartışılarak görüş birliğine varılmıştır. Elde edilen veriler üç alan uzmanına gönderilmiş ve bu veriler ile ilgili uzman görüşü alınmıştır. Uzman geri bildirimlerine göre dil içi düzenlemeler yapan araştırmacılar verilerin son halini oluşturmuşlardır.

5. Bulgular

Türk öğrencinin İngilizce öğrenme süreciyle ilgili yol gösterici olabilmesi ve kendi öğrenme sürecini kolaylaştırabilmesi amacıyla sorduğu sorular ve ChatGPT'nin verdiği yanıtlar gösterilmiştir. Türk öğrencinin sorduğu sorular "S", ChatGPT'nin verdiği cevaplar "C" olarak gösterilmektedir. Açıklamalarda ChatGPT tarafından kullanılan cümleler, birebir alıntı yapıldığından anlatım bozukluklarına müdahale edilmeden çalışmaya dâhil edilmiştir.

Tablo 1 Yabancı Dil Öğrencisinin Chatgpt'ye Sorduğu 1. Soru Ve Chatgpt'nin Verdiği Yanıt

<p>S: Merhaba ChatGPT, ben Türk'üm, İngilizce öğrenmek istiyorum, bana nasıl yardımcı olabilirsin?</p>
<p>C: Merhaba! İngilizce öğrenmek istediğiniz için harika bir karar vermişsiniz. Size yardımcı olmak için buradayım.</p> <p>İngilizce öğrenmek için yapabileceğiniz birkaç şey var:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İngilizce dilindeki temel kelimeleri öğrenin. Öğrendiğiniz kelimeleri günlük hayatınızda kullanın. 2. İngilizce dilindeki dil bilgisi kurallarını öğrenin. Dil bilgisi kurallarını öğrendikten sonra, cümleleri nasıl doğru bir şekilde oluşturacağınızı daha iyi anlayabilirsiniz. 3. İngilizce müzik, film ve televizyon programları izleyin. Bu, kelime haznenizi genişletmenize ve aynı zamanda İngilizceyi dinleme ve anlama becerilerinizi geliştirmenize yardımcı olacaktır. 4. İngilizce konuşanlarla pratik yapın. Dil öğrenmenin en iyi yolu, başkalarıyla konuşmaktır. İngilizce konuşan arkadaşlarınızla pratik yapın veya bir dil öğrenme uygulaması kullanarak diğer İngilizce konuşanlarla sohbet edin. 5. İngilizce öğrenme uygulamalarını kullanın. İngilizce öğrenmenize yardımcı olabilecek birçok farklı uygulama mevcuttur. Bu uygulamaları kullanarak kelime dağarcığınızı, dil bilgisi becerilerinizi ve okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinizi geliştirebilirsiniz. <p>Umarım bu ipuçları size yardımcı olur. İngilizce öğrenmek için sabırlı olun ve düzenli olarak pratik yapın. İyi şanslar!</p>

Tablo 1'de İngilizce öğrenen öğrencinin sorduğu sorular ve ChatGPT'nin verdiği cevaplar yer almaktadır. ChatGPT'nin verdiği yanıtlar, Grice'in işbirliği ilkesinde yer alan nicelik kategorisine göre değerlendirildiğinde; ChatGPT'nin "İngilizce öğrenmek istiyorum, nasıl yardımcı olabilirsin?" sorusu için; örneğin temel kelimeleri ve dil bilgisi kurallarını öğrenme, İngilizce müzik, film ve televizyon programları izleme, İngilizce konuşanlarla pratik yapma ve İngilizce öğrenme uygulamalarını kullanma gibi gerektiği kadar bilginin aktarıldığı görülmektedir. ChatGPT'nin İngilizce öğrenme uygulamalarına örnek vermediği görülmektedir. Lakin sohbet robotu, bu dil uygulamaların kelime dağarcığını, dil bilgisini ve buna ek olarak okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerini geliştirmede katkı sağlayacağını belirtmektedir. Böylece ChatGPT'nin nicelik kategorisine uygun cevaplar verdiği söylenebilir.

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

ChatGPT'nin verdiği cevaplar, nitelik kategorisine göre değerlendirildiğinde ise; doğru bilgi aktarımı sağlandığı görülmektedir. Zira bir yabancı dil öğrenmek demek o dilde dil bilgisi kurallarını bilmek ve o dilde kelime haznesini geliştirmek demektir (Yolcu, 2002). Buna ek olarak dört dil becerisinin gelişimi için o dilde pratik yapmak önemlidir, bu bağlamda verilen cevaplar nitelik olarak uygundur.

Bağıntı kategorisine göre incelendiğinde ise; verilen yanıtların bağlama uygun olduğu görülmektedir. Öğrenci İngilizce öğrenmek istemek ve ChatGPT nin bu konuda nasıl yardımcı olacağını sormaktadır. Bu soruya verilen cevaplar bağlama uygundur çünkü yabancı dil öğrenmek için gerekli ve önemli olan genel geçer durum açıklanmıştır.

Tutum kategorisine göre ChatGPT'nin verdiği yanıtlar incelendiğinde ise; belirsiz bir anlatımın olmadığı, yanıtların açık olduğu, hatta söylenmek istenenlerin bir sıralamaya konularak net bir şekilde ifade edildiği görülmektedir.

Tablo 2 Yabancı Dil Öğrencisinin Chatgpt'ye Sorduğu 2. Soru Ve Chatgpt'nin Verdiği Yanıt

<p>S: ChatGPT, verdiğin cevaplar için çok teşekkür ederim. Peki, "İngilizce öğrenme uygulamalarını kullanın" diyorsun, bu İngilizce öğrenme uygulamaları nelerdir?</p>
<p>C: Elbette! İşte İngilizce öğrenmek için kullanabileceğiniz birkaç popüler uygulama:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duolingo: Duolingo, dünyanın en popüler dil öğrenme uygulamalarından biridir. İngilizce öğrenmek için günlük alıştırmalar sunar ve kelime haznenizi, okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinizi geliştirmenize yardımcı olur. 2. Memrise: Memrise, birçok farklı konuda dil öğrenmeyi destekleyen bir uygulamadır. İngilizce öğrenirken kelime haznenizi geliştirmek için özellikle yararlıdır. 3. Busuu: Busuu, İngilizce öğrenmenizi kolaylaştıran bir uygulamadır. Dinleme, okuma, yazma ve konuşma becerilerinizi geliştirmenize yardımcı olur ve ayrıca İngilizce konuşan insanlarla pratik yapmanızı sağlar. 4. Babbel: Babbel, birçok farklı dilde dil öğrenme seçenekleri sunan bir uygulamadır. İngilizce öğrenirken özellikle kelime haznenizi geliştirmenize ve dil bilgisi becerilerinizi geliştirmenize yardımcı olabilir. 5. Rosetta Stone: Rosetta Stone, dünyanın en ünlü dil öğrenme programlarından biridir. İngilizce öğrenmek için hazırlanmıştır ve kelime haznenizi, dil bilgisi becerilerinizi ve okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinizi geliştirmenize yardımcı olabilir. <p>Bu uygulamalar, İngilizce öğrenmek için kullanabileceğiniz yalnızca birkaç örnek. İngilizce öğrenme uygulamaları arasında birçok seçenek mevcut olduğu için, sizin için en uygun olanı seçebilirsiniz. Başarılar dilerim!</p>

Tablo 2 de yer alan verilere göre, yabancı dil öğrencisi Chat GPT'ye verdiği cevaplar için teşekkür etmekte ve bu sayede insan-insan iletişimde olduğu gibi bir yaklaşımda bulunmaktadır. Karşılıklı konuşma ortamı bağlamında ChatGPT'nin 1. soruda vermiş olduğu cevaptan yola çıkarak İngilizce öğrenme uygulamalarının neler olduğunu sormaktadır.

Grice'in işbirliği ilkesinde yer alan nicelik kategorisine göre, Chat GPT'nin istenilen bilgiyi verdiği ve detaylı bir bilgilendirmeye gitmediği görülmektedir, çünkü ChatGPT sadece 5 popüler dil uygulamasından bahsetmiş, gereğinden fazla dil uygulamalarından bahsetmemiştir. Bu sebeple, ChatGPT'nin verdiği cevapların nicelik kategorisine uygun olduğu söylenebilir.

Verilen cevaplar nitelik kategorisine göre değerlendirildiğinde ise; ChatGPT'nin cevaplarının yanlış olmadığı, bu dil uygulamalarının popüler olduğu anlaşılmaktadır (Coulange, 2023), bu nedenle Grice'in nitelik bağlamına göre ChatGPT'nin cevaplarının uygun olduğu görülmektedir.

ChatGPT sorulan soru karşısında "elbette!" diyerek soruyu nezaketle cevaplamakta fakat öğrencinin "teşekkür ederim" cümlesine karşı "rica ederim" gibi bir cümle söylememektedir. Grice'in işbirliği

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

ilkesinde yer alan bağıntı kategorisine göre bağlama uygun bir giriş yapmadığı görülmektedir. Fakat soruya verdiği cevaplar incelendiğinde, bağlama göre cevaplar verdiği ve konunun dışına çıkmadığı, diğer bir deyişle en popüler dil uygulamalarından(Coulange, 2023), bahsettiği tespit edilmiştir.

Tutum kategorisine göre ise ChatGPT, popüler dil uygulamalarından (Tılıç, 2016; Ercanlar, 2023) bahsederken belli bir aşama içerisinde bilgileri sunmakta ve aynı zamanda cevaplarında anlatım bozukluğu olmadan açık ve net bir şekilde dil uygulamalarını açıklamaktadır.

Tablo 3 Yabancı Dil Öğrencisinin ChatGPT'ye Sorduğu 3. Soru Ve ChatGPT'nin Verdiği Yanıt

<p>S: Bana "İngilizce dilindeki temel kelimeleri ve dil bilgisi kurallarını öğren" diyorsun, peki İngilizce A1 seviyesinde dil bilgisi konuları ve kuralları nelerdir?</p>
<p>C: Tabii, İngilizce A1 seviyesi, en temel seviyedir ve genellikle yeni başlayanlar için uygundur. İşte İngilizce A1 seviyesinde öğrenilebilecek temel dil bilgisi konularından bazıları:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fiillerin basit hâlleri (Simple Present Tense) 2. Olumlu, olumsuz ve soru cümleleri yapma (Simple Present Tense) 3. Zaman ifadeleri (in, on, at, etc.) 4. Geniş zamanda (Simple Present Tense) sık kullanılan kelimeler ve ifadeler 5. Sayılar ve saat 6. Sıfatların basit hâlleri (Simple Adjectives) 7. İsimlerin çoğul hâlleri (Plural Nouns) 8. Sıradan zamirler (Personal Pronouns) 9. Sıradan edatlar (Prepositions of Place) <p>Ayrıca, A1 seviyesinde İngilizce öğrenenler genellikle temel kelimeleri öğrenirler. Bu kelimeler, günlük hayatta sık kullanılan kelimelerdir ve öğrenmeleri İngilizce öğrenmeye başlayanlar için önemlidir. İşte A1 seviyesinde öğrenilebilecek bazı temel kelimelerden bazıları:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Greetings (Merhaba, Selam, vb.) 2. Numbers (Sayılar) 3. Days of the Week (Haftanın Günleri) 4. Months of the Year (Yılın Ayları) 5. Seasons (Mevsimler) 6. Family Members (Aile Üyeleri) 7. Colors (Renkler) 8. Food (Yemek) 9. Basic Directions (Temel Yön Tarifleri) <p>Bu konuları öğrenerek, İngilizce A1 seviyesinde temel dil bilgisi kurallarını ve kelimeleri öğrenebilirsiniz. Başarılar dilerim!</p>

Tablo 3'e baktığımızda ise yabancı dil öğrencisinin A1 İngilizce dil bilgisi kurallarının ve A1 seviyesi konuların neler olduğunu öğrenmek istemektedir. Grice'ın nicelik kategorisine göre değerlendirildiğinde; ChatGPT'nin "İngilizce A1 seviyesi, en temel seviyedir ve genellikle yeni başlayanlar için uygundur" diyerek yanıt verdiği görülmektedir. Buna ek olarak, "A1 seviyesinde İngilizce öğrenenler genellikle temel kelimeleri öğrenirler. Bu kelimeler, günlük hayatta sık kullanılan kelimelerdir ve öğrenmeleri İngilizce öğrenmeye başlayanlar için önemlidir" cümlelerinde Chat GPT'nin yorum yaptığı görülmektedir. Yabancı dil öğrencisi bu cevapları içeren herhangi bir soru sormamıştır, ChatGPT'nin burada yorum yaptığı bu sebeple nicelik kategorisine uygun olmadığı söylenebilir. Fakat A1 seviyesi İngilizce dil bilgisi konuları ve kuralları ile ilgili gerekli ve yeterli bilgiler verdiği görülmekte ve bu sebeple ChatGPT'nin bu soruya verdiği yanıtların bazılarının nicelik kategorisi bağlamında uygun olduğu bazılarının ise uygun olmadığı fark edilmiştir.

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

Nitelik kategorisine göre ise; yanıtlarda yanlış bilgiler içermediği söylenebilir. İngilizce A1 dilbilgisi konularının “Füllerin basit hâlleri (Simple Present Tense), Olumlu, olumsuz ve soru cümleleri yapma (Simple Present Tense), Zaman ifadeleri (in, on, at, etc.), Sayılar ve saat, vb.” gibi konuları içerdiği görülmektedir. Dahası, A1 seviyesi konularının “Greetings (Merhaba, Selam, vb.), Numbers (Sayılar), Days of the Week (Haftanın Günleri), Months of the Year (Yılın Ayları), Seasons (Mevsimler), Family Members (Aile Üyeleri), Colors (Renkler), Food (Yemek), Basic Directions (Temel Yön Tarifleri)” gibi öğretilmesi gereken konular olduğu söylenebilir. Bu konuların öğretilmesi gerekliliği yargısına ülkemizde A1 seviyesinde sıklıkla kullanılan High Note 1 (Pearson) veya Speakout 1 (BBC&Pearson) kitaplarının içeriklerinden ulaşılmıştır

Bağıntı kategorisine göre; ChatGPT'nin verdiği cevaplar incelendiğinde ise bazen konu dışına çıktığı, konu ile ilgili olsa da sorulan soruya yorum yapıldığı ve bu sebeple tamamen bağlama uygun cevaplar oluşturulmadığı söylenebilir. ChatGPT'nin A1 İngilizce dil bilgisinde öğrenilmesi gereken kurallar ile konuları uygun şekilde cevapladığı anlaşılmaktadır. Lakin bu cevaplara geçmeden, ChatGPT'nin verdiği yanıtlarda yorum yapması bağlama uygun olmadığını göstermektedir. Bu durumun gerekçeleri arasında yabancı dil öğrencisinin örneğin “A1 seviyesi nedir?” diye sormaması ve hangi kelimelerin İngilizce öğrenenler için uygun olduğu ile ilgili bilgi istememesi gösterilebilir.

Tutum kategorisine göre ise ChatGPT'nin İngilizce A1 seviyesindeki dil bilgisi konuları ve kuralları ile ilgili yanıtları belli bir sıralama hâlinde verdiği görülmektedir. Net ve açık bir şekilde istenilen bilgi aktarılmış ve anlam belirsizliğinin olmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 4 Yabancı Dil Öğrencisinin ChatGPT'ye Sorduğu 4. Soru Ve ChatGPT'nin Verdiği Yanıt

<p>S: Harika, çok teşekkür ederim. Peki, benim için bir İngilizce ders çalışma programı hazırlar mısınız? İngilizceye günde sadece 1 saat ayırabilirim. Senden her gün 1 saat olacak şekilde İngilizce ders programı hazırlamanı istiyorum. Bunu benim için yapar mısınız?</p>
<p>C: Elbette, size bir saatlik günlük bir İngilizce çalışma programı hazırlayabilirim. İşte günlük bir saatlik program önerim:</p> <p>0-10 dakika: Kelime Çalışması</p> <ul style="list-style-type: none"> Her gün en az 10 yeni kelime öğrenin ve bunları not edin. Bu kelimelerin anlamlarını, kullanımlarını ve örnek cümlelerini öğrenin. <p>10-30 dakika: Dil bilgisi Çalışması</p> <ul style="list-style-type: none"> Her gün bir dil bilgisi konusu belirleyin ve o konuda çalışın. Örneğin, fiillerin basit hâlleri (Simple Present Tense) gibi bir konu seçebilirsiniz. Konuyu öğrenmek için ders kitapları, dil öğrenme uygulamaları veya internet kaynaklarından yararlanabilirsiniz. <p>30-45 dakika: Konuşma Pratiği</p> <ul style="list-style-type: none"> Kendinize İngilizce konuşma pratiği yapacak bir ortam bulun, mümkünse bir arkadaşınızla birlikte yapın. Konuşma pratiği için uygun konular belirleyin ve bu konuları önceden hazırlanmış bir metin veya konuşma örneği ile kullanın. Konuşurken sık yaptığınız hataları not edin ve daha sonra üzerinde çalışın. <p>45-60 dakika: Okuma veya Dinleme Çalışması</p> <ul style="list-style-type: none"> İngilizce okuma veya dinleme çalışması yapın. Bu, İngilizce becerilerinizi geliştirmenin en iyi yollarından biridir.

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

- Basit hikâyeler, makaleler veya çevrimiçi haberler okuyabilirsiniz.
- Dil öğrenme uygulamaları, podcast'ler veya İngilizce şarkılar dinleyebilirsiniz.

Bu programı her gün takip ederseniz, İngilizce becerilerinizi düzenli olarak geliştirebilirsiniz. Başarılar dilerim!

Tablo 4 incelendiğinde, İngilizce öğrenmek isteyen öğrencinin İngilizceyi sadece 1 saat çalışabileceğini ve bu sebeple ChatGPT'den kendisi için günde 1 saat olacak şekilde İngilizce ders programı hazırlamasını istediği görülmektedir. Grice'nin nicelik kategorisine göre incelendiğinde ise ChatGPT'nin verdiği yanıtların yeterli bilgiler içerdiği görülmektedir. ChatGPT 1 saati dakikalara bölmüş ve o dakikalar arasında 4 temel dil becerisini geliştirmek için neler yapılması gerektiğini açıklamaktadır. Bu sebeple ChatGPT'nin verdiği cevaplar nicelik kategorisine uygun olduğu söylenebilir.

Nitelik kategorisine göre ise ChatGPT'nin yanıtlarının doğru bilgiler içerdiği 1 saat ders çalışma planını kelime çalışması, dil bilgisi çalışması, konuşma pratiği yapma, okuma ve dinleme çalışması olacak şekilde gerekli ve uygun bilgiyi aktardığı söylenebilir.

Bağlantı kategorisine göre ChatGPT'nin verdiği cevapların bağlama uygun olduğu, konu dışına çıkmadığı, yabancı dil öğrencisinin 1 saat olarak istediği ders çalışma planını İngilizce öğrenmek için gerekli becerileri edinme bağlamında yeterli şekilde hazırladığı söylenebilir.

Tutum kategorisine göre ChatGPT, açık, net ve belli bir sırayı takip eden 1 saat boyunca nasıl ve neleri çalışacağını aktaran uygun yanıtlar aktarmaktadır. Yabancı dil öğrencisinin 1 saat boyunca aşamalı olarak planını uygulayabileceği görülmektedir.

6. Tartışma ve Sonuç

OpenAI tarafından 30 Kasım 2022 tarihinde, büyük dil modellerinden oluşan GPT-3 dil modelinin üzerine inşa edilen yapay zekâ sohbet robotu ChatGPT'nin kullanıcılarından geri bildirim alınması amacıyla deneme sürümü ücretsiz olarak başlatılmıştır. Bu sohbet robotu insan benzeri konuşmalar yazabilen, kullanıcıların sorabildiği sorulara saniyeler içinde cevap verebilen yapay zekâ tabanlı bir yazılım uygulamasıdır. ChatGPT, farklı bilgi alanlarında açıklayıcı yanıtlar vermesi sebebiyle kısa bir sürede büyük bir ilgi uyandırmıştır (Rudolph vd., 2023). Bu bağlamda, sohbet şeklinde kullanıcıyla iletişim kurabilen, sorulan sorulara ayrıntılı yanıtlar verebilen ve buna ek olarak, diyalog şeklinde kullanıcısıyla etkileşimi sürdüren ChatGPT'ye İngilizce öğrenmek isteyen bir öğrenci, İngilizce öğrenme süreciyle ilgili sorular sormuştur. ChatGPT'nin bu öğrenciye verdiği yanıtlar Grice'nin işbirliği ilkesinde yer alan nicelik, nitelik, bağıntı ve tutum kategorilerine göre değerlendirilmiştir. Çünkü insan-insan etkileşimde sağlıklı bir iletişimin gerçekleşmesi için karşılıklı konuşmanın nicelik, nitelik, bağıntı ve tutum kavramları önemlidir. Karşılıklı konuşmalarda iletişimin devam etmesi için bilgilerin doğru, açık, net ve özellikle birbiriyle bağıntılı olması gerekmektedir (Grice, 1989). Bu amaçla insan ile yapay zekâ sohbet robotu (ChatGPT) etkileşimi değerlendirilmiş ve ChatGPT'nin İngilizce öğrenmek isteyen yabancı dil öğrencisine verdiği yanıtlar Grice'nin işbirliği ilkesindeki nicelik, nitelik, bağıntı ve tutum kavramlarına göre incelenmiştir. ChatGPT'nin yabancı dil öğreniminde kullandığı dil açısından güvenilir bir sohbet arkadaşı olup olmadığı değerlendirilmiştir.

İngilizce öğrenmek isteyen öğrenci ChatGPT'ye "İngilizce öğrenmek istiyorum, nasıl yardımcı olursun?" sorusunu sormuştur. ChatGPT İngilizce öğrenmek için yapılabilecekler bağlamında örneğin temel kelimeleri ve dil bilgisi kurallarını öğrenme, İngilizce müzik, film ve televizyon programları izleme, İngilizce konuşanlarla pratik yapma ve İngilizce öğrenme uygulamalarını kullanma gibi nicelik kategorisine göre gerektiği kadar bilgiyi aktardığı; nitelik kategorisine göre doğru bilgi aktarımı sağladığı; bağıntı kategorisine göre bağlama uygun yanıtlar verdiği ve tutum kategorisine göre ise yanıtların belirli bir sıra içerisinde açık ve net bilgiler aktardığı tespit edilmiştir. Haristiani (2019), yapay

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

zekâ sohbet robotlarının yazılı ve sözlü biçimde uygun ve akıllı yanıtlar vererek insan benzeri bir etkileşim gerçekleştirdiğinin altını çizmiştir. Aynı şekilde, Mhlanga (2023), ChatGPT'nin insanların yazdıkları metinlere benzer hatta insanların ürettikleri metinler ile kıyaslandığında hemen hemen ayırt edilemeyecek metinler üretebildiğini aktarmaktadır.

Yabancı dil olarak İngilizce öğrenmek isteyen birey, ChatGPT'ye İngilizce öğrenme uygulamalarının neler olduğunu sormuş ve ChatGPT ise çok detaya girmeden sadece 5 popüler dil uygulamasından bahsetmiştir. Bundan dolayı, yanıtları nicelik kategorisine göre uygundur. ChatGPT'nin bahsettiği dil uygulamalarının yanlış veya yetersiz olmadığı görülmüş (Coulange, 2023), bu nedenle yanıtlarının nitelik kategorisine göre uygun olduğu söylenebilir. Elde edilen bu sonuç, ChatGPT'nin yanlış ve yanıltıcı bilgiler verdiği sonucuna ulaşılan ilgili literatür (Alkaissi ve McFarlane, 2023; King ve ChatGPT, 2023; Lee, 2023; Lin, 2023; Rudolph vd., 2023; Stokel-Walker ve Van Noorden, 2023;) ile bağdaşmamaktadır. Bunun yanı sıra, yabancı dil öğrencisi verdiği bilgiler için ChatGPT'ye teşekkür etmekte ve ardından sorusunu sormaktadır, lakin Chat GPT bu teşekkürü dikkate almadığı görülmektedir. Diğer bir deyişle, “rica ederim” gibi bir giriş yapmadığı söylenebilir. ChatGPT insan benzeri sohbetler üretebiliyor gibi görünmesine rağmen, karşılıklı konuşmada önemli olan nezaket kurallarını tam olarak uygulayamadığı anlaşılmaktadır. Lakin bağıntı kategorisine göre bağlama uygun bir giriş yapmadığı görülsede, soruya verdiği cevaplar ile konunun dışına çıkmadığı en popüler dil uygulamalarını kullanmayı tavsiye ettiği görülmektedir. Huang, Hew, Fryer (2022), 25 deneysel çalışmayı incelemiş, elde ettiği sonuçlara göre sohbet robotlarının karşılıklı konuşmacı, yardım eden, tavsiye veren, bilgi aktaran ve taklit eden beş eğitimsel kullanımını belirlemişlerdir. Bu bağlamda yabancı dil öğrencisinin istediği bilgileri aktardığı ve tavsiye ettiği görülmektedir. Tutum kategorisine göre ise ChatGPT, popüler dil uygulamalarından bahsederken belli bir aşama içerisinde bilgileri sunduğu ve aynı zamanda cevapların anlatım bozukluğu olmadan açık ve net bir şekilde dil uygulamalarını açıkladığı görülmektedir.

İngilizce öğrenmek isteyen öğrenci A1 seviye İngilizce dil bilgisi konuları ve kurallarının neler olduğunu öğrenmek istemektedir. ChatGPT'nin “İngilizce A1 seviyesi, en temel seviyedir ve genellikle yeni başlayanlar için uygundur” diyerek yanıt verdiği ve “A1 seviyesinde İngilizce öğrenenler genellikle temel kelimeleri öğrenirler. Bu kelimeler, günlük hayatta sık kullanılan kelimelerdir ve öğrenmeleri İngilizce öğrenmeye başlayanlar için önemlidir “ şeklinde yorum yaptığı görülmektedir. Bu sebeple yabancı dil öğrencisinin bu cevapları içeren soru sormaması sebebiyle, ChatGPT'nin yanıtlarının Grice'ın işbirliği ilkesinde yer alan nicelik kategorisine göre uygun olmadığı söylenebilir. ChatGPT'nin yorum yapmasının nedeni sohbet robotlarının, insan iletişimini taklit eden ve gerçek bir insan ile sohbet ediyormuş gibi iletişim kurmasını sağlayan bir program olmalarıdır (Ciechanowski, Przegalinska, Magnuski ve Gloor, 2019). Bununla birlikte A1 seviye İngilizce dil bilgisi konuları ve kuralları ile ilgili gerekli ve yeterli bilgiler verdiği görülmektedir. Bu sebeple ChatGPT'nin bu soruya verdiği yanıtların bazılarının nicelik kategorisi bağlamında uygun olduğu görülürken, bazılarının ise uygun olmadığı söylenebilir. Nitelik kategorisine göre ise yanıtlarının yanlış bilgiler içermediği söylenebilir. İngilizce A1 dil bilgisi konularının “Fiillerin basit hâlleri (Simple Present Tense), Olumlu, olumsuz ve soru cümleleri yapma (Simple Present Tense), Zaman ifadeleri (in, on, at, etc.), Sayılar ve saat, vb.” gibi konuları içerdiği bilinmektedir. Buna ek olarak A1 seviyesi konuların yabancı dil öğrencisine “Greetings (Merhaba, Selam, vb.), Numbers (Sayılar), Days of the Week (Haftanın Günleri), Months of the Year (Yılın Ayları), Seasons (Mevsimler), Family Members (Aile Üyeleri), Colors (Renkler), Food (Yemek), Basic Directions (Temel Yön Tarifleri)” gibi öğretilmesi gereken konular (High Note 1, Speakout 1).olduğu söylenebilir. Clariza, Colace, Lombardi, Pascale ve Santaniello (2018), sohbet robotlarının, eğitim-öğretim ortamlarında öğrenmeyi kolaylaştırmak bağlamında faydalı bir teknoloji olarak görüldüğünü belirtmektedirler. A1 seviyesi dil bilgisi konularının neler olduğunu bilen ve öğrenmesi gereken A1 seviyesi İngilizce konularının farkında olan yabancı dil öğrencisi nereden başlayacağını bildiği ve neler öğrenmesi

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

gerektiğinin farkında olduğu için, zor ve uzun soluklu bir uğraş olan İngilizce öğrenme sürecini kolaylaştıracağı söylenebilir. Zhai (2022), ChatGPT'nin tutarlı, doğru (kısmen), bilgilendirici ve sistematik bir makale yazılmasında yol gösterici olduğunun altını çizmekte ve yapay zekâ araçlarını gerçek dünya problemlerini çözmeleri bağlamında kullanabilmesinin önemli olduğunu söylemektedir. İngilizce öğrenmek isteyen öğrenci açısından A1 İngilizce dil bilgisi konuların ve A1 seviyesi konuların bilinmemesini bir problem olarak düşünüldüğünde, bu problemin çözümü olarak ChatGPT'nin kullanılması yerinde bir karar olduğu düşünülebilir. Bağntı kategorisine göre ise, Chat GPT'nin A1 İngilizce dil bilgisi öğrenilmesi gereken kurallar ile A1 İngilizce konuları bağlama uygun verilen cevaplar olduğu lakın bu cevaplara geçmeden Chat GPT'nin verdiği yanıtların bağlama uygun olmadığı görülmektedir. Çünkü yabancı dil öğrencisi mesela A1 seviyesi nedir diye sormamış ve hangi kelimelerin İngilizce öğrenenler için uygun olduğu ile ilgili bilgi istememiştir. Tutum kategorisine göre ise ChatGPT'nin İngilizce A1 dil bilgisi ve A1 konuları ile ilgili yanıtları belli bir sıralama hâlinde verdiği ve anlam belirsizliğı olmadığı için tutum kategorisine göre uygun yanıtlar verdiği görülmektedir.

İngilizce öğrenmek isteyen öğrencinin İngilizceyi sadece 1 saat çalışabileceğinin farkındadır ve ChatGPT'den kendisi için günde 1 saat olacak şekilde İngilizce ders programı hazırlamasını istemiştir. Grice'ın nicelik kategorisine göre incelendiğinde ise ChatGPT'nin verdiği yanıtların yeterli bilgiler içerdiği söylenebilir. ChatGPT 1 saati dakikalara bölmüş ve o dakikalar arasında 4 dil becerisini geliştirmek için neler yapılması gerektiğini açıklamıştır. Bu sebeple ChatGPT'nin verdiği cevaplar nicelik kategorisine uygun olduğu söylenebilir. Sohbet robotlarının, öğrencilere kişiselleştirilmiş ve ilgi çekici bir öğrenme bağlamı sağladığı ifade edilmektedir (Benotti vd., 2017; Cunningham-Nelson vd., 2019). Nitelik kategorisine göre, ChatGPT'nin yanıtlarının doğru bilgiler içerdiği, 1 saat ders çalışma planını kelime çalışması, dil bilgisi çalışması, konuşma pratiğı yapma, okuma ve dinleme çalışması olacak şekilde gerekli ve uygun bilgiyi aktardığı söylenebilir. Rudolph vd. (2023), insan ve yapay zekâ robot etkileşiminin sonucu olarak ChatGPT'nin insan gibi iletişim kurabildiğini, soruları tutarlı ve uygun bir şekilde yanıtlayabildiğini ve bunu 60-120 saniye içinde gerçekleştirdiğini açıklamaktadırlar. Bağlantı kategorisine göre ChatGPT'nin verdiği cevaplar bağlama uygun olduğu, konu dışına çıkmadığı ve yabancı dil öğrencisinin 1 saat olarak istediğı ders çalışma planını İngilizce öğrenmek için gerekli becerileri edinme bağlamında hazırladığı görülmektedir. Sohbet robotları, öğretme ve öğrenme etkinlikleri, öğrenci danışmanlığı ve idari görevler için kullanılabilir. Okonkwo ve Ade-Ibijola (2021), sohbet robotlarının, öğretme ve öğrenme aktiviteleri ve öğrenci danışmanlığı için kullanılacağını belirtmektedir. Tutum kategorisine göre ChatGPT, açık, net ve belli bir sırayı takip eden 1 saat boyunca nasıl ve neleri çalışacağını aktaran uygun yanıtlar aktarmaktadır. Yabancı dil öğrencisi 1 saat boyunca aşamalı olarak planını uygulayabileceğı görülmektedir. ChatGPT'nin yabancı dil öğrencisine uygun ve net bir plan yapmasını üst düzey bir beceri olarak düşünürsek, elde edilen bulguların ilgili literatür ile uygun olmadığı söylenebilir. Rudolph vd. (2023), ChatGPT'nin kavramsal açıklamalar ve uygulamalar sağlamada faydalı olabileceğı fakat üst düzey düşünme (eleştirel, analitik düşünme) gerektiren metin ve içerik üretmede mükemmel olmadığını sonucuna ulaşımlardır.

Sonuç olarak, yukarıdaki bulgular ışığında ChatGPT'nin yanıtlarının doğru, sorulan soruyla bağlantılı, açık ve net olması nedeniyle, ChatGPT'nin Grice'ın işbirliğı ilkesinde yer alan nicelik, nitelik, bağntı ve tutum kategorisine göre uygun cevaplar verdiği ve bu sebeple insan-sohbet robotu ChatGPT arasında sağlıklı bir etkileşim ortamının oluştuğı görülmektedir. Bu amaçla, yapay zekâ sohbet robotları, kullanıcılarla belirli bir konuda etkileşime geçerek, doğal dilde akıllı yanıtlar veren bir bilgisayar programı veya yapay zekâ olarak düşünülürse (Abdul-Kader ve Woods, 2015; Azwary vd., 2016), ChatGPT'nin İngilizce öğrenmek isteyen yabancı dil öğrencisinin güvenilir bir yapay zekâ sohbet arkadaşı olabileceğı sonucuna varılmıştır.

Adres	Address
RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi	RumeliDE Journal of Language and Literature Studies
e-posta: editor@rumelide.com	e-mail: editor@rumelide.com,
tel: +90 505 7958124	phone: +90 505 7958124

7. Öneriler

Büyük dil modellerinden oluşan GPT-3 dil modelinin üzerine inşa edilen yapay zekâ sohbet robotu ChatGPT'nin İngilizce öğrenmek isteyen, A.0 (giriş seviyesi) Türk öğrencinin sorduğu sorulara verdiği cevaplar Grice'in işbirliği ilkesine göre incelenmiştir. Bu amaçla;

-A1, A2, B1, B2, C1, C2 seviyesine sahip İngilizce bilen öğrencilerin merak ettiği konularda oluşturulan sorular sorulabilir ve yanıtlar Grice'in işbirliği ilkesine göre incelenebilir.

- A1, A2, B1, B2, C1, C2 seviyesine sahip İngilizce bilen öğrencilerin merak ettiği konularda oluşturulan sorular sorulabilir ve yanıtlar üst düzey düşünme becerileri bağlamında değerlendirilebilir.

- Yabancı dil öğretmenleri, A1, A2, B1, B2, C1, C2 seviyesine sahip İngilizce bilen öğrencilerin öğrenme bağlamında ortaya çıkan ihtiyaçlara veya yabancı dilde 4 dil becerisini geliştirme gereksinimlerine göre ChatGPT'yi kullanmalarını teşvik edebilirler. Bu sebeple yabancı dil öğrenme ortamında yapay zekâ kullanımı farkındalığı kazandırılır ve bu konu ile ilgili öğrenci görüşleri incelenebilir.

- Buna ek olarak, A1, A2, B1, B2, C1, C2 seviyesine sahip İngilizce bilen öğrencilerin öğrenme bağlamında ortaya çıkan ihtiyaçlara göre ChatGPT'yi kullanmalarını teşvik eden yabancı dil öğretmenlerinin yabancı dil öğrenme ortamında yapay zekâ kullanımı ile ilgili görüşleri incelenebilir ve bu görüşler öğrenci görüşleri ile karşılaştırılır.

-Yukarıda, ChatGPT ile ilgili yapılabilecek araştırmalar sadece İngilizce öğrencileri ve öğretmenlerini içermektedir. Bu sebeple, ilgili araştırmalar Fransızca ve Almanca gibi diğer yabancı dillerde de uygulanabilir ve elde edilen bulgular yabancı diller açısından karşılaştırılır.

- Bu çalışmada ChatGPT'nin yanıtları incelenmiştir. Open AI tarafından 14 Mart 2023 tarihinde piyasaya sürülen ve "OpenAI'nin en gelişmiş sistemi olan ve daha güvenli ve daha kullanışlı yanıtlar üreten" (<https://openai.com/product/gpt-4>) yapay zekâ sohbet robotu ChatGPT-4'e aynı sorular sorulabilir ve ChatGPT-4'ün verdiği yanıtlar ChatGPT'nin verdiği yanıtlar ile karşılaştırmalı olarak incelenir.

Etik Kurullara Uygunluk

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği kullanıldığı için etik kurul izni gerekli görülmemiştir. Verilerin analizinde, bulgularda ve kaynak gösteriminde "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesinde" yer alan tüm kurallara uyulmuştur.

Kaynakça

- Abdul-Kader, S.A., & Woods, J. (2015). Survey on Chatbot Design Techniques in Speech Conversation Systems. *International Journal of Advanced Computer Science and Applications*, 6.
- Ahmed, J. U. (2010). Documentary research method: New dimensions. *Indus Journal of Management & Social Science (IJMSS)*, 4(1), 1-14.
- Azwary, F., Indriani, F., & Nugrahadi, D.T. (2016). Question Answering System Berbasis Artificial Intelligence Markup *Language Sebagai Media Informasi*.
- Benotti, L., Martnez, M. C., & Schapachnik, F. (2017). A tool for introducing computer science with automatic formative assessment. *IEEE Transactions on Learning Technologies*, 11(2), 179-192.
- Bogdan, R. C., & Biklen, S. K. (2007). *Qualitative research for education: An introduction to theories and methods*. Pearson.
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40.
- Bryman, A. (2012). *Social research methods*. Oxford University Press.

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

- Cassell, C., & Symon, G. (2004). *Essential guide to qualitative methods in organizational research*. SAGE Publications.
- Ciechanowski L, Przegalinska A, Magnuski M, Gloor P. (2019) In the shades of the uncanny valley: An experimental study of human–chatbot interaction. *Future Gen Comp Sys* 92:539-548. https://www.researchgate.net/publication/365049624_Live_support_by_chatbots_with_artificial_intelligence_A_future_research_agenda [accessed Mar 29 2023].
- Clare, A., & Wilson, J. J. (2016). *Speakout: Pre-intermediate Students' Book*. Pearson education limited.
- Clarizia, F., Colace, F., Lombardi, M., Pascale, F., Santaniello, D. (2018). Chatbot: An Education Support System for Student. In: Castiglione, A., Pop, F., Ficco, M., Palmieri, F. (eds) *Cyberspace Safety and Security. CSS 2018. Lecture Notes in Computer Science()*, vol 11161. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-01689-0_23.
- Cooper, K. (2021, November 1). OpenAI GPT-3: Everything you need to know. *Springboard*, <https://www.springboard.com/blog/data-science/machine-learning-gpt-3-open-ai/>
- Coşar, M. -Usta, Ç. (2016). Nasreddin Hoca Fıkralarında Grice'in İşbirliği İlkesinin İhlali, *Milli Folklor*, 109, 141-152.
- Coulange, S. (2023). Computer-aided pronunciation training in 2022: When pedagogy struggles to catch up. In *Proceedings of the 7th International Conference on English Pronunciation: Issues and Practices* (pp. 11-22).
- Cunningham-Nelson, S., Boles, W., Trouton, L., & Margerison, E. (2019). *A review of chatbots in education: practical steps forward*. In 30th annual conference for the australasian association for engineering education (AAEE 2019): educators becoming agents of change: innovate, integrate, motivate (pp. 299-306). Engineers Australia.
- Ercanlar, M. (2023). *Küreselleşme Çağında Yabancı Dil Öğretimi: Dil Öğretiminde Kullanılan Mobil*. 3rd International Conference on Educational Technology and Online Learning–ICETOL 2023. ss, 223.
- Grice, H. P. (1967). *Logic and conversation*. William James lectures at Harvard University
- Grice, H. P. [1975]. "Logic and conversation", *Syntax and Semantics 3: Speech Acts*. 41-58. Bk. <http://www.ucl.ac.uk/lis/studypacks/Grice-Logic.pdf>
- Grice, H. P. [1989]. *Studies in the Way of Words (SWW)*, Cambridge MA: Harvard University Press.
- Grossman, G. (2020, September 3). *We're entering the AI twilight zone between narrow and general AI*. Venture Beat, <https://venturebeat.com/ai/were-entering-the-ai-twilightzone-between-narrow-and-general-ai/>
- Guo, K., Wang, J., and Chu, S. K. W. (2022). Using chatbots to scaffold efl students argumentative writing. *Assess. Writing* 54, 100666. doi: 10.1016/j.asw.2022.100666
- H. Alkaiissi and S. I. McFarlane. (2023). "Artificial Hallucinations in ChatGPT: Implications in Scientific Writing," *Cureus*, vol. 15, no. 2, p. e35179, Feb. 2023, doi: 10.7759/cureus.35179.
- Hao, K. (2022). *Everything to know about Elon Musk's OpenAI, the maker of ChatGPT*. Augustman, <https://www.augustman.com/sg/gear/tech/openai-what-to-know-about-the-company-behind-chatgpt/>
- Haristiani, N. (2019). Artificial intelligence (ai) chatbot as language learning medium: an inquiry. *J. Phys.* 1387, 012020. doi: 10.1088/1742-6596/1387/1/012020
- Heaven, W. D. (2020, July 20). OpenAI's new language generator GPT-3 is shockingly good—and completely mindless. *MIT Technology Review*, <https://www.technologyreview.com/2020/07/20/1005454/openaimachine-learning-language-generator-gpt-3-nlp/>
- Hong, Z.-W., Huang, Y.-M., Hsu, M., and Shen, W.-W. (2016). Authoring robot-assisted instructional materials for improving learning performance and motivation in efl classrooms. *J. Educ. Technol. Soc.* 19, 337–349.

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

<https://openai.com/product/gpt-4>

- Huang, W., Hew, K. F., & Fryer, L. K. (2022). Chatbots for language learning—Are they really useful? A systematic review of chatbot-supported language learning. *Journal of Computer Assisted Learning*, 38(1), 237– 257. <https://doi.org/10.1111/jcal.12610>
- İlhan, R. Ş. (2019). Dede Korkut hikâyeleri'nde Grice'in iş birliği ilkesi. *Kapadokya Sosyal Bilimler Öğrenci Kongresi Özel Sayısı*. Cilt:1, Sayı: 2, 96-103.
- İmer, K.; Kocaman, A.; Özsoy, A. S. (2011). *Dilbilim Sözlüğü*, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- Jiao, W., Wang, W., Huang, J. T., Wang, X., & Tu, Z. (2023). Is ChatGPT a good translator? A preliminary study. *arXiv preprint arXiv:2301.08745*..
- Jin, B. & Kruppa, M. (2023, January 5). Cheating with ChatGPT: Can an AI chatbot pass AP Lit? *The Wall Street Journal*, <https://www.wsj.com/articles/chatgpt-creatoropenai-is-in-talks-for-tender-offer-that-would-value-it-at29-billion-11672949279>
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Kim, N.-Y. (2016). Effects of voice chat on efl learners' speaking ability according to proficiency levels. *Multimedia Assist. Lang. Learn.* 19, 63–88. doi: 10.15702/mall.2016.19.4.63
- Kim, N.-Y., Cha, Y., and Kim, H.-S. (2019). Future english learning: chatbots and artificial intelligence. *Multimedia Assist. Lang. Learn.* 22, 32–53.
- King, M. R., & ChatGPT. (2023). A conversation on artificial intelligence, chatbots, and plagiarism in higher education. *Cellular and Molecular Bioengineering*, 1-2.
- Lee, J. Y.(2023) “Can an artificial intelligence chatbot be the author of a scholarly article?,” Sci. Ed., vol.10, no. 1, pp. 7–12, Feb. 2023, doi: <https://doi.org/10.6087/kcse.292>.
- Markoff, J. (2015). Silicon valley investors to bankroll artificial-intelligence center. *The Seattle Times*, <https://www.seattletimes.com/business/technology/siliconvalley-investors-to-bankroll-artificial-intelligence-center/>
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. Jossey-Bass.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber* (S. Turan, Çev. Ed.). Nobel.
- Mhlanga, D. (2023). Open AI in Education, the Responsible and Ethical Use of ChatGPT Towards Lifelong Learning. *SSRN Electronic Journal*. 10.2139/ssrn.4354422.
- Murati, M. [@miramurati]. (2022, December 6). Tweets. [Twitter profile]. <https://twitter.com/miramurati/status/1599796191243669504>
- Okonkwo CW, Ade-Ibijola A (2021) Chatbots applications in education: a systematic review. *Comput Ed: Artificial Intell* 2:1–10. <https://doi.org/10.1016/j.caeai.2021.100033>
- OpenAI. (2015, December 2). Introducing OpenAI. <https://openai.com/blog/introducing-openai/>
- OpenAI. (2022, November 30). ChatGPT: Optimizing language models for dialogue. <https://openai.com/blog/chatgpt/>
- Özkan, U. B. (2020). *Eğitim bilimleri araştırmaları için doküman inceleme yöntemi*. Pegem Akademi.
- Redston, C., Day, J., & Cunningham, G. (2012). *Face2face Pre-intermediate Teacher's Book with DVD*. Cambridge University Press.
- Rudolph, J., Tan, S., & Tan, S. (2023) ChatGPT: Bullshit spewer or the end of traditional assessments in higher education?. *Journal of Applied Learning and Teaching*, 6(1)
- Sak, R., Şahin Sak, İ. T., Öneren Şendil, Ç., & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227-250. <http://doi.org/10.33400/kuje.843306>

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

- Şanal, Y. (2018). *Yirminci yüzyıl İrlanda tiyatrosunda hiciv dilinin biçembilimsel olarak incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Batı Dilleri ve Edebiyatları (İngiliz Dili ve Edebiyatı) Anabilim Dalı.
- Seyidoğlu, H. (2016). *Bilimsel araştırma ve yazma el kitabı*. Güzem Can Yayınları.
- Sheehan, B., Jin, H.S., & Gottlieb, U.R. (2020). Customer service chatbots: Anthropomorphism and adoption. *Journal of Business Research*.
- Shevat, A. (2017). *Designing bots: Creating conversational experiences*. " O'Reilly Media, Inc."
- Stokel-Walker, C., & Van Noorden, R. (2023). What ChatGPT and generative AI mean for science. *Nature*, 614(7947), 214–216. <https://doi.org/10.1038/d41586-023-00340-6>
- Susnjak, T. (2022). ChatGPT: The end of online exam integrity?. *Preprint. arXiv:2212.09292v1*
- Turan, Ü. D. (2013). *Genel Dilbilim II*, (Edit. Özsoy, Sumru; Emeksiz, Zeynep Erk), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Tılıç, G. (2016). Yabancı Dil Öğreniminde Kullanılan Etkileşimli Mobil Uygulamalar: Duolingo Örneği. *Journal of Research in Education and Teaching*. 5(34).
- Wach, E., & Ward, R. (2013). Learning about qualitative document analysis. *IDS Practice Paper in Brief*, 13, 1-11.
- Wang, Y. F., and Petrina, S. (2013). Using learning analytics to understand the design of an intelligent language tutor-chatbot Lucy. *Editorial Preface* 4, 124–131. doi: 10.14569/IJACSA.2013.041117
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yolcu, M. (2002). Yabancı dil öğrenimi. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 2(2), 19-73.
- Z. Lin, (2023). "Why and how to embrace AI such as ChatGPT in your academic life." *PsyArXiv*, Feb. 05, 2023. doi: 10.31234/osf.io/sdx3j.
- Zhai, X. (2022). ChatGPT user experience: Implications for education. *Available at SSRN 4312418*.

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124